

ת"פ 15248/09/15 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט מחוזי חיפה

ת"פ 15248-09-15

תאריך: 10.5.17

בפני: כב' השופט יחיאל ליפשיץ

המאשימה: מדינת ישראל

נגד

הנאשם: פלוני

באמצעות בא כוחו עו"ד בוריס שרמן (סניגוריה ציבורית)

גזר דין

תיק זה התנהל בדלתיים פתוחות. חרף זאת ולנוכח אזכור פרטים הנוגעים לצנעת הפרט ומשום אזכור הליך נוסף שהתקיים בדלתיים סגורות, אני מתיר את פרסומו של גזר הדין בכפוף לכך שיאסר פרסום כל פרט שעשוי להביא לזיהוי הנאשם.

מבוא

1. הנאשם, יליד 1994 שלחובתו עבר פלילי מכביד באופן יחסי ועבר התמכרותי לסמים מכביד לא פחות, עומד בפני גזר דינו וזאת לאחר שסיים הליך גמילה ממושך בהקשר להתמכרותו לסמים וכן מצוי בתחילתו של הליך טיפולי, ממושך אף הוא, לטיפול בבעיות בתחום המיני (נושא בגינו עמד לדין בהליך נפרד). האם יש מקום לבחור בהמשך האפיק הטיפולי בו מצוי הנאשם; או שמא יש להשית על הנאשם עונש ההולם את מעשיו שאין חולק על חומרתם, ובכלל זאת להפעיל מאסרים על תנאי שהושתו על הנאשם בהליכים קודמים. שאלה זו תידון במסגרת גזר הדין שלהלן.

כתב האישום

עמוד 1

2. הנאשם הורשע ב 6 אישומים בגין עבירות אלימות ורכוש כפי שיפורט להלן:

בתאריך 21.8.15 בשעות אחר הצהריים בXXXXX, הוא שדד את תיקה של קבצנית, ילידת 1942, ובו 400 ש"ח, באופן שמשך את תיקה בכח כאשר הוא רוכב על אופניו. בגין מעשה זה הורשע הנאשם בעבירת שוד, לפי סעיף 402 (א) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: **החוק**). (אישום מס' 1).

בתאריך 23.8.15 בשעות הצהריים בXXXXX, הוא גנב את ארנקה של מתלוננת ובו סכום של ₪ 600 שהניחה על עגלת תינוק וזאת באופן שהגיה מאחוריה כשהוא רוכב על אופניים וחטף את הארנקה שהיה מונח על העגלה. בגין מעשה זה הורשע בעבירת גניבה, לפי סעיף 383 + 384 לחוק. (אישום מספר 2).

בתאריך 24.8.15 בשעות הצהריים שדד, בXXXXX, את תיקה של הולכת רגל, ילידת 1950, שאחזה בידה את תיקה ובו 100 ₪ וטלפון סלולרי בכך שהגיה מאחוריה כשהוא רוכב על אופניים ומשך ממנה את תיקה בכח. בגין מעשה זה הורשע בעבירת שוד, לפי סעיף 402 (א) לחוק. (אישום מס' 3).

בתאריך 25.8.15 בשעות אחר הצהריים, גנב, בXXXXX, את תיקה של הולכת רגל, ילידת 1949, ובו 300 ₪ ומסמכים אישיים שהניחה על חומה סמוכה, באופן שחטף את התיק מעל החומה כשהוא רוכב על אופניים. בגין מעשה זה הורשע בעבירת גניבה, לפי סעיף 383 + 384 לחוק (אישום מס' 4).

בתאריך 26.8.15 בשעות אחר הצהריים, בXXXXX, ניסה לשדוד את תיקה של הולכת רגל, ילידת 1947, שהחזיקה בידה את תיקה. הנאשם הגיה מאחורי המתלוננת כשהוא רוכב על אופניים, ניסה למשוך את התיק אולם משום אחיזתה של המתלוננת בתיק, נקרעה הרצועה, המתלוננת נפלה על הארץ, הנאשם המשיך למשוך בתיק כשהמתלוננת נגררה מעט על הארץ ומשלא הצליח להוציא את התיק מידיה, נמלט מהמקום. למתלוננת נגרמו חבלות קלות. בגין מעשה זה הורשע הנאשם בניסיון שוד, לפי סעיף 403 רישא לחוק. (אישום מס' 5).

כשעה לאחר האירוע שתואר לעיל, שדד הנאשם, בXXXXX, כשהוא רוכב על אופניים, את תיקה של הולכת רגל ילידת 1970 באופן שהגיה מאחוריה ומשך מידה ארנק שהכיל 400 ₪, וכן כרטיסי אשראי ומסמכים באופן שמשך את הארנק מידה. הנאשם הורשע בעבירת שוד, לפי סעיף 402 (א) לחוק. (אישום מס' 6).

קורותיו של הנאשם ותסקירי שירות

3. הטיפול בעניינו של הנאשם החל על ידי במסגרת הליך המעצר. בשלב מסוים, כפי שיובהר להלן ועם שחרורו של הנאשם לחלופה טיפולית, הוא בחר להודות במיוחס לו. שני ההליכים אוחדו בפניי. משום איחוד ההליכים לעיל, משום שהדברים כרוכים האחד בשני ולצורך הבנת הקשר וסדר הדברים, אסקור בקצרה את העולה הן מתסקירי המעצר והן את התסקירים במסגרת ההליך העיקרי. במקרה קונקרטי זה אין מדובר בעירוב פסול אלא בהצגת דברים מתבקשת.

4. הנאשם כיום בן 22 שנים. טרם מעצרו בחודש 9/15 התגורר עם משפחתו בXXXXX. משפחתו הגרעינית של

הנאשם מנתה הורים ו 4 ילדים כאשר הנאשם הינו השלישי ברצף. המשפחה עלתה מXXXXX בשנת 2003 כאשר הנאשם היה בן 9. אביו של הנאשם סבל ממחלת סוכרת אשר פגעה ביכולת ההשתכרות של המשפחה ואף הנאשם סובל ממחלה זו. אביו של הנאשם נפטר בגיל צעיר יחסית בשנת 2016.

5. שירות המבחן (ר' התסקיר מתאריך 15.10.15) סקר את קשיי הקליטה של המשפחה ושל הנאשם. כאשר הנאשם היה בחטיבת הביניים ועל רקע תפקוד שולי במסגרת הלימודים ומחוצה לה וכן על רקע בעיות תפקוד במשפחה, הוא שולב בשירות המבחן לנוער והופנה בהמשך למעון "נווה חורש" לצורך אבחון. בעקבות כך, הוא נקלט בפנימית "X" שם שהה כשנה. בתחילה תפקודו היה חיובי אך בהמשך, בהשפעת אופיו הלא שקט ועל רקע קשיים רגשיים, חלה נסיגה בתפקודו והוא נטש את המסגרת.

עולה כי הנאשם התמכר לסמים בגיל צעיר. מדיוחי שירות המבחן לנוער עלה כי הנאשם שיתף אותם כי הוא צורך סמים ואלכוהול וכן מסר כי בהשפעת תלותו בסמים, נהג כנער צעיר לגנוב כספים וחפצי ערך ממשפחתו - דבר שגרם להתערערות היחסים במשפחה. על רקע זה, הופנה הנאשם על ידי שירות המבחן לנוער לתהליך אבחון ביחידה העירונית לטיפול בהתמכרויות בXXXXX.

בהמשך, נקלט הנאשם, בשנת 2013, בקהילה הטיפולית מלכישוע. תחילה השתלב היטב אך בחודש ינואר 2015 הוא הורחק מהקהילה משום הקושי בעמידה בתנאי הטיפול.

עם חזרתו לבית הוריו, נעשה ניסיון לשלבו ביחידה העירונית לטיפול בהתמכרויות בXXXXX. בתחילה הוא השתלב בטיפול ואף עבד במקביל לכך אך ככל הנראה בהשפעת אופיו הלא רגוע וחוויות פגיעה מעברו, חזר לשימוש בסמים עד למעצרו בתיק זה, בחודש ספטמבר 2015.

6. זה המקום לעמוד אודות הליך אחר שהתנהל כנגד הנאשם - בחודש 3/13 הוגש כנגדו כתב אישום לבית המשפט המחוזי בXXXXX (בשבתו כבית משפט לנוער - ת.פ. 41643-03-13) המתייחס לשני אירועים מסביבות חודש 12/2009. הנאשם פגש, יחד עם עוד מספר קטינים נוספים קטינה ילדת 1999, וניסה, בשני מועדים, לבעול אותה. הנאשם הורשע ב 3 עבירות ניסיון אינוס קטינה שטרם מלאו לה 14. באותו הליך הסכימו הצדדים כי המאשימה תעתור ל 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות והנאשם יטען לעונש של מאסר על תנאי (בנוסף טענו הצדדים לרכיבי ענישה נוספים); בית המשפט, במסגרת גזר דינו מתאריך 18.9.14, גזר את דינו למאסר על תנאי, פיצוי למתלוננת וכן מבחן לתקופה של 18 חודשים במהלכם ישהה בקהילה הטיפולית "מלכישוע" (שם שהה בעת מתן גזר הדין). ואולם, כאמור לעיל, הנאשם הורחק מהקהילה הטיפולית מלכישוע ב 1/2015, חזר לשימוש בסמים וביצע את עבירות השוד והרכוש בתיקנו בחודש 9/15. על רקע זה, הופקע צו המבחן ובתאריך 10.9.15 נגזר מחדש דינו של הנאשם ל 3 חודשי מאסר בפועל. על גזר דין זה הגיש הנאשם ערעור לבית המשפט העליון (ע"פ 6547/15) ובתאריך 6.2.17 התקבל הערעור, בוטל רכיב המאסר ומקומו הוטל צו מבחן לתקופה של שנתיים במהלכה ימשיך הנאשם לשהות במסגרת הטיפולית בהוסטל "מעגלים" בה הוא שוהה כיום כפי שיתואר להלן.

7. נחזור בציר הזמנים לאחור - בחודשים 10/15 ו 11/15 הכין שירות המבחן מספר תסקירים אשר התייחסו לאפשרות שחרורו של הנאשם לגמילה מסמים. שירות המבחן התרשם מהנאשם כצעיר וורבלי, רגיש, בעל יכולת ראויה ליצירת קשר חיובי עם האחר אשר מבטא עצמו באופן גלוי תוך גילוי, כנות ופתיחות וכן תוך תובנות אותן רכש במסגרות הטיפול. הנאשם מסר אודות תלותו בסמים וכן מסר כי תלות זו הינה ביטוי לחוויות פוגעות מעברו. שירות המבחן העריך, אותה עת, כי קיימת סבירות גבוהה להישנות מעשים פלילים כמתואר בכתב האישום וזאת לנוכח תלותו בחומרים ממכרים, לנוכח קשר שתירה והסתרה בכל הקשור לדינמיקה המשפחתית וכן לנוכח כישלון ניסיונות שיקום בעבר. שירות המבחן אף התייחס לכישלון השיקום במלכישוע וכרך זאת במשברים

במשפחה.

8. בתאריך 24.11.15 הוריתי על שחרורו של הנאשם לקהילה "רוח המדבר" (הנאשם נקלט בפועל בתאריך 29.11.15). החלטת השחרור ניתנה במסגרת התיק העיקרי ובאותו מועד הנאשם אף הודה במיוחס לו בכתב האישום שפורט לעיל.

מהתסקיר שהתקבל בתאריך 22.2.16 עלה שהנאשם הסתגל לתנאים בקהילה, גילה מוטיבציה לטיפול ובסך הכל תפקודו הכללי היה חיובי. מהקהילה דווח כי מדובר במי שאישיותו מורכבת והוא מגלה תכנים טעונים הקשורים בתקופות מוקדמות בחייו. גם בתסקיר שהתקבל בתאריך 21.3.16 צוין כי הנאשם מתפקד היטב בקהילה ומשתף פעולה עם הטיפול. עוד צוין, כי הנאשם משמש בתפקיד ראש צוות תחזוקה - תפקיד הדורש ממנו אחריות, יכולת ארגון, יחסי אנוש והצבת גבולות. הנאשם תפקד אותה עת באופן מיטבי הן בטיפול הפרטני והן בקבוצתי וכן הצליח להתחבר לחלקים רגשיים שעד אותה עת התקשה לגעת בהם.

9. בסוף חודש אפריל נפטר אביו של הנאשם עקב מחלתו. מהתסקיר שהתקבל בתאריך 26.6.16 עלה, כי בעקבות פטירת אביו היה מצוי הנאשם בתהליכי אבל. בתחילה הוא היה בהכחשה ולאחר מכן לווה תהליך האובדן בכעס מרדנות ועצב. יחד עם זאת, מהמידע שהתקבל מגורמי הטיפול בקהילה, עלה כי הנאשם אופיין ביכולת תפקוד גבוהה, הגיב יפה לסמכות, ידע לתפקד במסגרת עם חוקים ולו"ז והשתלב בטיפול, בין היתר, בשל דפוסי ריצוי ופרפקציוניזם. יחד עם זאת, צוין כי במישור הקבוצתי הנאשם התקשה לתת אמון בחברי הקבוצה הגם שהוא אהוב על ידם. במישור הפרטני, צוין כי הנאשם עדיין מצוי בשלב המעבר בין ההתבגרות לבגרות ולצד הכריזמה והאינטליגנציה, הוא בעל דפוס מושלמות וריצוי וכן חסר אמון בעצמו ובעולם. שירות המבחן ציין כי הנאשם עבר תהליך טיפולי אשר טיפל בחלק מהנקודות לעיל וכן צוין כי הערכה והדימוי העצמי של הנאשם פגועים ופטירת האב הצריכה אף היא הליך טיפולי משמעותי. הנאשם מסר לשירות המבחן כי התהליך בקהילה הטיפולי הינו חיובי ותובעני וכי הוא מקנה לו כלים להתמודדות במצבי חיים וכן מקנה לו כלים להתמודד עם תחושות כעס ותסכול תוך שינוי דפוסי חשיבה נוקשים.

עוד התייחס התסקיר לעיל לעמדתו של הנאשם אודות העבירות אותן ביצע במסגרת תיק זה - הנאשם מסר כי אותה תקופה הוא התגורר בבית הוריו וזאת לאחר שעזב מיוזמתו את קהילת מלכישוע. על רקע סכסוך קשה עם אביו הוא עזב את הבית. הנאשם הוסיף כי אותה תקופה הוא צרך הרואין והיה עסוק באיתור כספים למימון הסם. על רקע זה, הוא גנב אותה תקופה כספים מבני משפחתו, לווה כספים מקרוביו ושכניו וכן ביצע את העבירות שתוארו לעיל. הנאשם, כאמור לעיל, הודה במיוחס לו הגם ששירות המבחן ציין כי נטה להפחית מייחוס התנהגות אלימה כלפי נפגעי העבירות וכן מסר שהצלחותיו בגניבת ושוך כספים מקשישים, דרבנו אותו לביצוע מעשים דומים כלפי אימהות לתינוקות. הנאשם הדגיש את הניתוק שחש בתקופת ביצוע העבירות והכל משום מכוונותו להשגת סמים. שירות המבחן התרשם שהנאשם מבין את הפגיעה באחר, הגם שהוא התקשה לגלות אמפטיה כלפי נפגעי העבירות - דבר שמציק לו והיה רוצה לחוש אחרת.

עוד במסגרת התסקיר לעיל, ניתנה התייחסות להליך המקביל שהתנהל בבית המשפט העליון (ע"פ 6547/15).

שירות המבחן התייחס גם לעבירות המין בהן הורשע הנאשם ולמסוכנותו בהקשר המיני. בהקשר זה התרשם שירות המבחן ממורכבות של דפוסי ודחפים בתחום המיני ובעייתיות גם בתחום זה. משכך, צוין כי יש מקום לבחון מענה טיפולי גם בתחום המיני.

בתאריך 27.6.16, במסגרת דיון מעקב שהתקיים לפניי, מסר הנאשם אודות ההליך אותו הוא עובר ב"רוח במדבר" אשר כרוך בעבודה פנימית קשה ובחשבון נפש משמעותי. עוד מסר הנאשם כי הוא מבין את הצורך בשינוי דפוסי חשיבה. נוסף על הנאשם שמעתי את מר חיים יעקובוביץ, אחד מהמדריכים ב"רוח במדבר", שמסר כי חלה התקדמות חיובית בהליך הטיפולי של הנאשם, שעבר אותה עת לשלב ב' וזאת לקראת שלב ג' שכולל יציאה להוסטל ושיקום תעסוקתי.

החל מחודש אוגוסט החל הנאשם לצאת, בהתאם להמלצות הקהילה הטיפולית ושירות המבחן, לחופשות קצרות בביתו.

10. במקביל לדיווחים החיוביים אודות התקדמותו הטיפולית של הנאשם ב"רוח במדבר", העביר שירות המבחן גם דיווחים שליליים (ר' דווחים מהתאריכים 26.9.16 , 9.10.16). בתסקיר בתאריך 30.11.16 דווח כי הנאשם הפר את תנאי המקום בכך שקשר קשר עם מטופלת בקהילה, התנהגות שנוגדת את תנאי המקום, ואף הכחיש קשר זה חרף ה"ראיות" בנדון. התנהגות זו הובילה את גורמי הטיפול בקהילה להמליץ על הפסקת הטיפול שממילא היה לקראת סיומו. בנוגע להפרות הראשונות, ציין שירות המבחן (ר' התסקיר מתאריך 26.10.16) כי אלה אינן מאפיינות את התנהגות הנאשם ואינן אופייניות לו. להערכת גורמי הטיפול בקהילה, התנהגות חריגה זו הינה משום פחדיו וחששותיו של הנאשם לקראת היציאה מהמסגרת ומשום שלראשונה הוא צפוי להשלים תהליך טיפולי עד סופו. הנאשם הביע חששותיו להיכשל ולשוב לשימוש בחומרים ממכרים. בתסקיר מתאריך 30.11.16 (שנערך לאחר ההפרה האחרונה בה הומלץ על הפסקת הטיפול) ציין שירות המבחן כי חרף ההפרה האחרונה, עולה כי מדובר בנאשם שעבר כברת דרך משמעותית בתהליך הטיפול. במועד בו הוא ביצע את ההפרה האחרונה, הוא היה בסוף ההליך הטיפולי והמתין לבחינת אפשרות שילובו במסגרת "מעגלים" - לקבלת מענה טיפולי בתחום המיני. עוד צוין, כי ייתכן והנסיגה בהתנהגותו נובעת מהחשש מפני התמודדות עם התנאים מחוץ לקהילה.

בעקבות ההפרה האחרונה לעיל, סיים הנאשם את ההליך ב"רוח במדבר", הוא שוחרר בתנאים מגבילים בבית אמו וזאת עד לקליטתו בהוסטל "מעגלים" - שם נקלט בתאריך 18.12.16 (ר' החלטתי בנדון מתאריך 14.12.16).

התסקיר מתאריך 13.12.16 התייחס לקליטתו של הנאשם בהוסטל "מעגלים". מטעמי צנעת הפרט, לא ארחיב בנדון. המסגרת ב"מעגלים" הינה מסגרת אשר אמורה לתת מענה של הוסטל למשך כשנה, כאשר לאחר מכן אמור הנאשם להשתלב במרכז יום לטיפול בעברייני מין בפתח תקווה לשנה נוספת ולאחר מכן צפויה שנת מעקב נוספת - סה"כ שלוש שנים.

11. בתאריך 24.1.17 התקבל התסקיר המסכם. כאמור לעיל, בתאריך 18.12.16 שולב הנאשם בהוסטל "מעגלים" והוא מצוי שם בתנאים מגבילים במקום. מהדיווחים הראשוניים שהתקבלו מההוסטל, עלה כי הטיפול התמקד בנושאים הנוגעים לעולמו המיני של הנאשם. מטעמי צנעת הפרט לא ארחיב בנדון אך אציין כי גורמי הטיפול העריכו כי הנאשם זקוק לטיפול אינטנסיבי כוללני במסגרת ההוסטל שיוכל להעניק לו טיפול רב תחומי במסגרת חוץ ביתית מפוקחת ומוגנת. נמסר, כי הנאשם שולב באופן משביע רצון וניכר כי רצונו לקבל טיפול הינו אותנטי. בדיקת שתן שנערכה לו נמצאה נקיה משרידי סם.

שירות המבחן העריך באותו תסקיר מסכם כי הנאשם הינו אדם בעל היסטוריית חיים קשה, בעייתית ומורכבת. שירות המבחן הפנה לכברת הדרך המשמעותית אותה עבר הנאשם בתהליך הטיפולי בקהילת "רוח במדבר" וצוין כי להערכת שירות המבחן, קיימת חשיבות לאפשר לנאשם להמשיך ולהשלים את התהליך הטיפולי בו הוא מצוי כיום. מדובר במי שמציג נזקקות טיפולית ובהליך הטיפולי יהיה כדי לצמצם את רמת המסוכנות להתנהגות פוגענית ופורצת חוק עתידית. משכך, המליץ שירות המבחן על נקיטת ענישה משולבת בשיקום, היינו - העמדתו בצו מבחן ממושך למשך שנתיים, במהלכו ימשיך שירות המבחן לעקוב אחר השתלבותו בהליך הטיפולי. בשנה הקרובה צפוי הנאשם לשהות בהוסטל מעגלים, בהמשך יעבור למרכז יום לטיפול בעברייני מין בפתח תקווה ולאחר מכן יהיה נתון בשנת מעקב נוספת - סה"כ 3 שנות טיפול. לצד המבחן, המליץ שירות המבחן על ענישה בדרך של צו שירות לתועלת הציבור בהיקף נרחב של 350 שעות. יחד עם זאת, הומלץ כי רכיב זה יתחיל עם תום שנת הטיפול הראשונה בהוסטל וזאת על מנת לתת קדימות לנדבך השיקומי טיפולי.

טיעוני הצדדים לעונש

12. המאשימה עתרה לדחיית המלצות שירות המבחן וטענה שיש להשית על הנאשם עונש מאסר ממושך לנוכח מקבץ העבירות החמורות אותן ביצע.

בהקשר זה הפנתה המאשימה לחומרת מעשיו של הנאשם - מדובר במי שבאופן מודע שדד נשים שנתפסו על ידו כחלשות - מתלוננות בגילאי ה 60 או ה 70 לחייהן וכן אם לתינוק. נתון זה מהווה נסיבה משמעותית לחומרה (ור' בנדון בהקשר זה האמור בע"פ 501/93 **בורחוב נ' מ"י**, 9.2.95; ע"פ 804/85 **תורג'מן נ' מ"י**, פ"ד לט (4) 74; ע"פ 23507/07 **אידוס נ' מ"י**, 25.12.07).

כמו כן, הפנתה המאשימה לכך כי מדובר במעשים שנעשו לאחר תכנון. לא ניתן לטעון, קל וחומר לנוכח מקבץ העבירות, כי מדובר בעבירות "ספונטניות".

נטען, כי הנאשם פגע באופן קשה בערכים של שמירת חיי האדם באופן כללי וכן ביטחון ורכושן של המתלוננות. המאשימה הפנתה לפסיקה מגוונת שלשיתתה משקפת את רף הענישה הנוהג בעבירות שכאלה (ת.פ. (מחוזי ת"א) 11249-10-14 **מ"י נ' אבו זעילה**, 30.12.15; ת.פ. (מחוזי י-ם) **מ"י נ' חיגיזי**, 7.8.13; ע"פ 6453/14 **קלימנקו נ' מ"י**, 28.1.15).

בנוסף, טענה המאשימה כי כל אחד מהמעשים אותם ביצע הנאשם מהווה "אירוע" נפרד בהקשר להבניית הליך הענישה. נטען, כי כל מעשה בוצע במסגרת "תכנית עבריינית" נפרדת, במקום אחר, וכלפי מתלוננת נפרדת. על בסיס האמור לעיל, טענה המאשימה למתחמים שלהלן: בגין האישומים הראשון, השלישי והחמישי (בהם הורשע הנאשם בעבירת שוד) נטען למתחם שבין 3 ל 5 שנות מאסר כ"א; בגין האישומים השני והרביעי (עבירת גניבה) נטען למתחם שבין 3 ל 9 חודשי מאסר כ"א; ובגין האישום השישי (שוד של מתלוננת שאינה קשישה) נטען למתחם שבין 2 ל 4 שנות מאסר.

לעניין העונשים בתוך המתחמים לעיל, הפנתה המאשימה לעברו הפלילי של הנאשם. מדובר במי שנושא לחובתו 3 הרשעות קודמות בעבירות מין ואלימות. זאת ועוד, המאשימה הפנתה לכך כי צו מבחן בתיק קודם שהושת על הנאשם הופר ולכן מדובר במי שלא ידע לנצל הזדמנויות קודמות שניתנו לו. אם לא די בכך, מדובר במי שביצע את העבירות כאשר שני מאסרים על תנאי מרחפים מעל ראשו. המאשימה לא התעלמה מהמלצת שירות המבחן אך הדגישה את חומרת מעשיו של הנאשם. לכן, נטען שיש להשית על הנאשם עונש מאסר ממושך, להפעיל את המאסרים על תנאי, להשית מאסר על תנאי ולחייבו בפיצויים לטובת כל אחת מהמתלוננות.

13. מטבע הדברים שב"כ הנאשם עתר לאמץ את המלצות שירות המבחן.

עוד טרם עשותו כן, נטען כי עמדת המאשימה בדבר ראיית מעשיו של הנאשם כמספר "אירועים" הינה שגויה. הגם שמדובר במעשים שבוצעו כנגד מספר מתלוננות, נטען שיש לראותם כ"אירוע" אחד וזאת משום שבוצעו באותה תקופה קצרה יחסית של 5 ימים, הרקע למעשים זהה - התמכרותו של הנאשם לסמים והם דומים אחד לשני. ב"כ המאשימה הפנה בהקשר זה לרע"פ 4760/14 **קיסלמן ואח' נ' מ"י**, 7.5.15 (להלן: **עניין קיסלמן**).

לעניין המתחם עצמו, נטען שמבלי להפחית מחומרת מעשיו של הנאשם מידת האלימות שהופעלה בעבירות השוד וכן בניסיון השוד היתה נמוכה ואין נסיבות של ממש לחומרה באותם מקרים. לכן, נטען למתחם אחד שבין 18 חודשי מאסר ל 3 שנות מאסר.

את עיקר טיעונו מיקד ב"כ הנאשם, מטבע הדברים, בניסיון לשכנע מדוע יש במקרה דנן לסטות מהמתחם לעיל משיקולי שיקום. בהקשר זה הפנה לנסיבותיו המיוחדות של הנאשם. מדובר אמנם בבגיר אך שהינו עדיין "בגיר-צעיר". מגיל צעיר יחסית הידרדר הנאשם לסמים ומעשיו בוצעו על רקע זה. מזה כשנה ושלושה חודשים הוא מצוי בהליך טיפולי בתנאים שאינם קלים ועוד טרם לכן היה עצור מספר חודשים. לא זו אף זו - לפניו עוד דרך ארוכה והכל מתוך תקווה, שהינה מבוססת ומגובה בהמלצות שירות המבחן, כי הדבר יביאו לדרך חדשה וטובה יותר. ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה בנדון ועתר לאמץ, כאמור לעיל, את המלצות שירות המבחן.

14. בדברו בטרם גזר הדין מסר הנאשם כי הוא מעוניין להתחיל בחיים חדשים ואינו רוצה לחזור ועולם הסמים. הנאשם מסר בהקשר זה כי: **"אני לא רוצה לחזור לסמים, לא רוצה להתנהג כמו עברייני שנכנס ויוצא מבית הסוהר. אני לא רוצה לפגוע במשפחה שלי, לא באזרח ולא בעצמי. אני לומר את המשמעויות שעשיתי ומבין את ההשלכות וכן רוצה לצאת לדרך חדשה. אני נלחם בכל הכוח שלי ואמשיך להילחם על מנת לעשות את זה"**.

דין ומסקנות

15. הגעתי למסקנה כי שיקולי השיקום גוברים במקרה דנן על יתר השיקולים וכי יש סיכוי של ממש שהנאשם ישתקם.

16. אין חולק אודות חומרת מעשיו של הנאשם. מדובר במי שבמהלך 6 ימים ביצע 6 עבירות רכוש ואלימות חמורות. הנאשם בחר לו לקורבנות נשים מבוגרות או כאלה שתפס כחלשות ושדד או גנב את רכושן. בין אם יוגדרו כלל מעשיו כ"אירוע" אחד או מספר "אירועים" (אתיחס לכך להלן), אין חולק כי דינו של הנאשם היה לעונש מאסר שאינו קצר וכן להפעלת שני המאסרים על תנאי שהינם, על פני הדברים, חבי הפעלה.

17. הצדדים היו חלוקים בנוגע לשאלה באם יש להגדיר את מעשיו של הנאשם כמספר אירועים או אירוע אחד. לנוכח מסקנתי לעיל בדבר אימוץ האפיק הטיפולי, אין משמעות מעשית של ממש לסוגיה זו בענייננו. זאת ועוד, גם אלמלא הייתי בוחר באפיק השיקומי, נפקותה של מחלוקת זו הינה מוגבלת שכן גם אם יוגדרו כלל מעשיו של הנאשם כאירוע אחד, המתחם צריך לשקף את כלל המעשים. כפי שצוין בע"פ 1082/14 **ג'סאר נגד מ"י**,

23.7.2015: "הלכה היא כי גם כאשר כמה מעשים נחשבים כחלק מ"אירוע" אחד הרי שבקביעת מתחם הענישה יש תמיד להביא בחשבון את מספרם וחומרתם של המעשים, כך שמתחם הענישה בגין האירוע יכול לעלות אף על עונש המקסימום בגין מעשה אחד".

מעבר לנדרש מבלי להכריע בסוגיה זו, שאינה מובהקת, אפנה, מחד, לאמור בע"פ 2420/15 אבטליון נ' מ"י, 29.11.15 (להלן: עניין אבטליון) וע"פ 3079/16 פלג נ' מ"י, 27.12.16 (להלן: עניין פלג); ומנגד לע"פ 5668/13 ערן מזרחי נ' מ"י, 17.3.16 (להלן: עניין מזרחי), ולע"פ 5643/14 עיסא נ' מ"י, 24.6.15 (להלן: עניין עיסא).

בעניין אבטליון דובר בשני מקרי שוד בהפרש של יממה. כבוד השופט ג'ובראן ציין כי: "במקרה שלפנינו, אינני סבור כי עבירת השוד ועבירת ניסיון השוד נעשו כחלק מתוכנית עבריינית אחת, חרף סמיכות הזמנים ביניהן. כזכור, המערער תכנן והוציא לפועל בשלב הראשון את עבירת השוד בלבד, ולאחר מכן שב לדירתו והחליף את בגדיו. רק בשלב זה, החליט לבצע שוד נוסף, הפעם בחנות הנוחות שבתחנת הדלק. בנסיבות אלה, סבורני כי התנתק הקשר בין שתי העבירות, אשר נגזר מסמיכות הזמנים ביניהן והדמיון בנסיבות עבירתן". ובעניין פלג גם שם דובר בשני מקרי שוד בנק שבוצעו בפער זמנים של 10 ימים האחד מהשני. בערכאה הדיונית נקבעו שני מתחמים ובית המשפט העליון (כבוד השופט דנציגר), ציין כי: "בראש ובראשונה יודגש, כי לא ראיתי מקום להתערב בקביעתו של בית המשפט לפיה שני מעשי השוד אינם מהווים "מעשה אחד" לצורך קביעת מתחם הענישה. לדידי מדובר במעשים נפרדים, מה גם שבית המשפט ממילא חפף במידה רבה את העונשים שנגזרו בגין כל אחד מהמעשים, כך שבמקרה דנן אין משמעות מעשית לטענה זו."

בעניין מזרחי נדון עניינו של עבריון מרמה שביצע מרמת "פונזי" משך תקופה של מספר שנים כנגד מתלוננים רבים. בית המשפט העליון (כבוד השופט סולברג) קבע כי: ". . . בחינת עניינו של המערער על-פי מבחן 'הקשר ההדוק' מלמדת כי את מעשיו יש לראות כאירוע אחד. הונאת 'פונזי', כגון זו שביצע המערער, מורכבת על-פי טיבה מפעולות רבות המאופיינות בתכנון, תחכום ושיטתיות, ולפיכך קשורות זו בזו בקשר ענייני הדוק. . . תוצאה זו נתמכת גם על-ידי שיקולים מעשיים, שכן סיווג מעשיו של המערער כאירועים נפרדים היה מחייב את בית המשפט לקבוע למעלה משמונים (!) מתחמי ענישה נפרדים (לכל אחד מן הנפגעים), וקשה להלום תוצאה כזאת, הדורשת מטבע הדברים זמן שיפוטי ומשאבים רבים (ראו גם עניין ג'אבר, פסקה 7 לחוות-דעתה של השופטת ברק-ארז). הנה כי כן, מעשיו של המערער עולים כדי אירוע אחד, ובהתאם - יש לקבוע מתחם עונש אחד בלבד". ובעניין עיסא הועמדו המערערים לדין בגין סדרה ארוכה ביותר של עבירות נשק. בית המשפט המחוזי קבע מספר רב של מתחמים, ובהתייחס לכך ציין כבוד השופט זילברטל כי: "אף לגישתי, דומה כי ראוי לאפשר פרשנות רחבה דיה להגדרת המונח "אירוע אחד" אשר תשאיר מתחם להפעלת שיקול דעתו של בית המשפט, וזאת הן בשל שיקולי יעילות עבודתו של בית המשפט והן לשם הגשמת תכליתו של תיקון 113 לחוק. בהקשר זה ייאמר, כי קביעת מספר מתחמי עונש שלא לצורך עלולה במקרים מסוימים להביא להעלאת רף הענישה באופן שאינו ראוי, על-ידי פריטה לפרוטות של הרכיבים העונשיים בעניינו של הנאשם ויצירת תחושה לא נוחה של "התחשבות" עמו, העצמה של חומרת מעשיו מעבר למתחייב וחריצת דינו בדרך מלאכותית. . ."

ניתן גם להפנות לעניין קיסלמן שהוזכר לעיל על ידי ב"כ הנאשם, אך אסב את תשומת הלב כי באותו עניין לא נערך דיון מעמיק בסוגיה העומדת כעת על הפרק.

עוד אעיר, כי בעניינו טענה המאשימה, מחד, למספר אירועים, אך הסכימה כי יש לחפוף ולו בצורה חלקית את המתחמים. הדבר רק מדגיש את מסקנת הגישה הראשונה שהוצגה לעיל, כי יש בכך מן המלאכותיות וכן כדי להכביד על גזירת הדין.

18. נשוב לענייננו - והוא הנאשם, הדרך שעבר עד כה והדרך שעוד צפויה לו.

כאמור לעיל, מדובר במי שהינו כיום בן 22 שנים. החל מגיל צעיר התאפיין הנאשם בהתנהגות בעייתית וזאת על רקע בעיות שונות עליהן הרחיב שירות המבחן. בהיותו בחטיבת הביניים הוא הופנה למעון "נווה חורש" ובהמשך נקלט לשנה בפנימית "X". הנאשם התמכר לסמים בהיותו נער צעיר וטופל בהקשר זה במסגרות שונות. בשנת 2013 נקלט בקהילה הטיפולית מלכישוע, שם שהה תקופה של ממש עד שבחודש ינואר 2015 הוא הורחק משם. עם חזרתו לבית הוריו, נעשה ניסיון לשלבו ביחידה העירונית לטיפול בהתמכרויות בXXXXX, אך הדבר לא צלח, הוא חזר לשימוש בסמים, ביצע על רקע זה את העבירות בגין הוא עומד כיום לדין וזאת עד למעצרו בחודש ספטמבר 2015.

בסוף חודש 11/2015 שוחרר הנאשם לקהילת "רוח במדבר" שם שהה עד לחודש 12/2016. הנאשם עבר במסגרת זו הליך טיפולי שיקומי משמעותי ביותר. במהלך אותה תקופה עקבתי אחר ההליך אותו עבר, התרשמתי כי מדובר בהליך שלא היה קל ויש ממש בטענת ב"כ הנאשם כי במובנים רבים מעצר יכול היה להיות "נוח" יותר. מדובר במסגרת מציבת גבולות שדורשת מחויבות אישית ועמידה ביעדים שלא כל אחד יכול להם. לנאשם היו גם "נפילות" והפרות של כללי המסגרת, אך מדובר בדבר שאין בו להעיב על התמונה הכוללת שהינה חיובית. במהלך שהייתו של הנאשם במסגרת נפטר אביו בגיל צעיר יחסית ממחלת הסוכרת, מחלה שגם הנאשם סובל ממנה. הנאשם גילה, ככלל, יכולת תפקוד גבוהה עמד בכללי המסגרת ורכש כלים של ממש להמשך חייו. הגורמים המטפלים התרשמו ממנו כמי שמצוי בשלב המעבר בין ההתבגרות לבגרות וכן ציינו כי מדובר במי שניחן בכריזמה ואינטליגנציה. לצד זאת, עמדו הגורמים המטפלים על מאפיינים המקשים עליו ושזכו גם הם לטיפול.

לאחר שנת טיפול בקהילת "רוח במדבר" עבר הנאשם למסגרת אחרת (הוסטל "מעגלים") וזאת בהקשר לבעיותיו בתחום המיני. סוגיה זו נדונה במסגרת הליך אחר (ע"פ 6547/15). הנאשם צפוי לשהות במסגרת סגורה זו כשנה, ולאחר מכן לעבור (כתלות בהתקדמותו הטיפולית) למרכז יום לתקופה של כשנה ולהיות נתון שנה שלישית נוספת בפיקוח. אין חולק כי גם שהות במסגרת זו לא צפויה להיות קלה.

על רקע כלל הנתונים לעיל, לא בכדי המליץ שירות המבחן - הן בהליך שלפניי והן במסגרת ע"פ 6547/15 - על העמדתו של הנאשם בצווי מבחן.

סבורני, כי אימוץ המלצות שירות המבחן ייטיב עם הנאשם ועם החברה בכללותה. מדובר באדם צעיר שעתידי עוד לפניו. חרף המשגים שביצע בחייו, הוא "לקח את עצמו בידים" ויש לקוות שימשיך בכך.

זאת ועוד, יש לזכור כי הנאשם יהיה נתון בשני צווי מבחן, ימשיך בהליך הטיפולי לתקופה משמעותית ואם יפר אותם עניינו יחזור לדין והוא עשוי להיות צפוי לעונשים של ממש.

כלל השיקולים מוליכים למסקנה כי יש לאמץ את המלצות שירות המבחן וכי יהיה זה נכון לסטות ממתחם העונש ההולם (משום מסקנתי לעיל לא מצאתי לנכון לקבוע באופן קונקרטי מתחם או מתחמים, אך יש להניח שאלה היו בסדרי גודל של מספר שנות מאסר) לאחר שהגעתי למסקנה כי קיים סיכוי של ממש שהנאשם ישתקם.

בע"פ 8092/04 חביב נ' מ"י, 10.9.06 צוין בהקשר זה, כי:

"ראשית, מבחינת האינטרס הציבורי בהגנה על שלום הציבור ובטחונו, שיקומו של עברייני מועד תורם לקיומה של ציפייה כי לא יחזור לעולם הפשע. ציפייה זו מקדמת את טובת הציבור ומתיישבת עם אינטרס חברתי רחב. שנית, מבחינת העברייני, השיקום המוצלח פותח בפניו אופקי-חיים חדשים, ולראשונה עולה תקווה כי יוכל לפנות לדרך חיים בונה, שבה יוכל להשתלב באורח חיים יציב וקונסטרוקטיבי. ושלישית, מבחינת שירותי השיקום והרווחה, חשוב לטעת את התודעה כי יש טעם ותוחלת בהשקעת משאבים חומריים

ואנושיים בפעולות שיקום עבריינים, וכי מקום שפעולות אלה מניבות פרי, ישנה התחשבות בכך בתהליך הענישה וננקטים אמצעים המאפשרים ככל הניתן את הותרת תוצאות השיקום על כן, בלא העמדתן בסכנה. בנסיבות האמורות, הצורך לשמר את תוצאות שיקומו של המערער בשל מיגוון ההיבטים האמורים עשוי להכריע אף את שיקולי הענישה המסורתית - הגמול וההרתעה; עם זאת, בכל מקרה, יש לשלב את השיקולים הנוגדים בענישה לנוסחה מאוזנת ומידתית שתייחס את המשקל היחסי הראוי למיגוון השיקולים וההיבטים מבחינת אינטרס הציבור ואינטרס הפרט כאחד".

עוד אפנה בהקשר זה לאמור בע"פ 8087/03 כהן נ' מ"י, 1.2.06 שם צוין כי:

"ההכרעה בעניינו של המערער גרמה לנו התלבטות קשה. מן העבר האחד ניצבת העובדה שהמערער הצליח להתרומם מבור תחתיות, ולטפס במעלה התלול והמפרך של גמילה משימוש בסמים. מן העבר האחר ניצב מספרן הגדול וחומרתן של העבירות אותן הוא ביצע, עבירות שכרוכה בהן מידה רבה של חוצפה ותעוזה המאפיינות עברין שאינו נתון למורא הדין. העולה מכך הוא אפוא כי ניסיון העבר מלמד שהסכנה הגלומה במערער זה הינה רבה, ומנקודת השקפה זו כליאתו כמו מתבקשת מאליה, במיוחד לנוכח העובדה שהוא שב ומעד שעה שמעל ראשו ריחף מאסר על-תנאי משמעותי.

מנגד, עובדה היא שהמערער עבר תהליך לא פשוט כלל, תהליך שרק לעיתים רחוקות מניב פירות של ממש. והרי זהו גם עניינה של החברה לנסות לשקם גם את מי שפגע בה, כדי לקטוע את המעגל האין סופי של ביצוען של עבירות, נשיאה במאסר, וחוזר חלילה. לפיכך, ובפתח הדיון בערעור (בחודש חשוון תשס"ה - אוקטובר 2004), החלטנו לדחות את ההכרעה ל-12 חודשים כדי לאפשר לשירות המבחן להוסיף ולעקוב אחר התמדתו של המערער בתהליך הגמילה ויכולתו לסגל לעצמו דרכי התנהגות מהוגנות. מתסקיר שהניח בפנינו בימים אלה שירות המבחן, עולה כי המערער הוסיף לשתף פעולה עם שירות המבחן, בדיקות שתן שמסר נמצאו תקינות, הוא נשא אישה הנמצאת בחודשי הריון מתקדמים, והוא נקלט בעבודה סדירה ומעבידיו משבחים את דרך תפקודו.

כאמור, ההכרעה בערעור זה היתה כרוכה בלבטים, ולבסוף שוכנענו כי עניינו של המערער נמנה על אותם חריגים בהם נוטה הכף בבירור לכיוון הפן השיקומי. כאמור, התנהגות המערער בניסיונו לשנות את אורחותיו נבחנה לאורך זמן, ועל כן נראה לנו כי מנקודת השקפתה של החברה, הנזק שיהיה כרוך במאסרו החוזר של המערער, יהיה גדול פי כמה מהסכנה הנשקפת ממנו אם יוסיף להתהלך חופשי תוך ניסיון להיחלץ כליל ממעגל הפשע".

בנוסף, אפנה בהקשר זה לאמור בע"פ 6058/09 ויצמן נ' מ"י, 2.5.11 וע"פ 779/15 פלוני נ' מ"י, 12.4.15.

19. סוף דבר, אני מורה כדלקמן:

א. אני מורה על הארכה של שנתיים, מתוקף סמכותי בס' 85 ו 56 לחוק, של עונשי המאסר על תנאי שנגזרו על הנאשם במסגרת ת.פ. (נוער שלום חיפה) 13548-10-11. מדובר בגזר דין מתאריך 23.1.13 במסגרתו נדון לחודשיים מאסר על תנאי שלא יעבור תוך 3 שנים עבירת אלימות מסוג עוון; וכן 8 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור

תוך 3 שנים עבירת אלימות מסוג פשע.

ב. אני מורה על הארכה של שנתיים, מתוקף סמכותי בס' 85 ו 56 לחוק, של עונשי המאסר על תנאי שנגזרו על הנאשם במסגרת ת.פ. (מחוזי נוער חיפה) 41643-03-13. מדובר בגזר דין מתאריך 18.9.14 במסגרתו נדון ל 12 חודשי מאסר למשך שנתיים שלא יעבור עבירת אלימות או מין מסוג פשע.

ג. אני מורה על העמדת הנאשם בפיקוח שירות המבחן לתקופה של 24 חודשים מהיום. הובהר לנאשם בהתאם להוראות פקודת המבחן כי אם יפר את הוראות שירות המבחן ו/או יבצע עבירה בתקופת הפיקוח, צפוי עניינו לחזור לבית המשפט וניתן יהיה לגזור עליו עונש ראוי נוסף.

ד. צו לעבודות שירות לתועלת הציבור בהיקף של 350 שעות. אני מאשר את תכנית השל"צ שהוכנה על ידי שירות המבחן בתאריך 8.5.17. מדובר בעבודות לתועלת הציבור בעמותת XXX וזאת החל מחודש 9/17. לנאשם הוסברה משמעות צו השרות לתועלת הציבור. בהתאם לאמור בסעיף 71 א' (ה) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, הוזהר הנאשם, כי אם לא ימלא אחר הצו, יהיה צפוי לתוצאות האמורות בסעיף 71 ד' לחוק העונשין, דהיינו שביהמ"ש יהיה רשאי אז לבטל את צו השרות, להרשיעו ולגזור עליו עונש על העבירה שבגללה ניתן צו השרות.

ה. אני מחייב את הנאשם בתשלום פיצוי בסכום של 1,500 ₪ לטובת כל אחת מהמתלוננות וזאת עד לתאריך 1.1.18. התשלום יעשה באמצעות מזכירות בית המשפט או המרכז לגביית קנסות אגרות והוצאות. המאשימה תעביר למזכירות פרטי המתלוננות תוך 30 יום.

המזכירות תעביר עותק מהחלטה זו לשירות המבחן. שירות המבחן יעדכן את בית המשפט עם סיום העבודות לתועלת הציבור או באם הנאשם לא יבצע את המוטל עליו.

זכות ערעור תוך 45 ימים.

ניתנה והודעה היום, י"ד אייר תשע"ז, 10 במאי 2017, במעמד הנוכחים.

יחיאל ליפשיץ, שופט